

ORDBOG

BUSINESS
ESBJERG

improve
business

part of a
bright
future

Ansvarlig virksomhedsadfærd

Ansvarlig virksomhedsadfærd handler om at tage ansvar for din virksomheds handlinger og din indflydelse på samfundet. Ansvarlig virksomhedsadfærd kendes også som RBC, Responsible Business Conduct.

Det indebærer bl.a. at tage hensyn til mennesker, miljø og samfund i al almindelighed, når du driver virksomhed.

Det forventes, at virksomheder gør en aktiv indsats for at undgå at skade mennesker og miljø, samtidigt med at deres aktiviteter ikke bidrager til kriminalitet eller andre ulovligheder.

Bæredygtighed

En populær definition af global bæredygtig udvikling har sin oprindelse i Brundtlandkommissionens rapport fra 1987 "Vores fælles fremtid".

Bæredygtig udvikling blev her defineret som en brug af jordens ressourcer, der skaber balance mellem udnyttelse og beskyttelse, så vi ikke ødelægger vort livsgrundlag.

En bæredygtig udvikling skal sikre menneskers nuværende behov uden at forringe fremtidige generationers muligheder for at opfylde deres.

Definitionen indebærer en bred og holistisk tilgang med inddragelse af såvel sociale som miljømæssige og økonomiske aspekter, som også kendetegner vores forståelse af bæredygtighed i dag.

Direktivforslag om Virksomheders due diligence for bæredygtighed

CSDDD står for Corporate Sustainability Due Diligence Directive, og er et forslag til et EU-direktiv, som vil forpligte store virksomheder til at udføre due diligence-processer for bæredygtighed.

Due diligence-processer er baseret på internationale retningslinjer fra OECD og FN og er en metode i 6 skridt, der bruges til at identificere, forebygge og begrænse virksomheders negative indvirkninger på bl.a. miljø og menneskerettigheder.

Direktiv om Virksomheders bæredygtighedsrapportering

CSRD står for Corporate Sustainability Reporting Directive og er et EU-direktiv for virksomheders bæredygtighedsrapportering.

Direktivet blev vedtaget i 2022 og træder i kraft fra sommeren 2024.

2024: Alle børsnoterede virksomheder med mere end 500 ansatte.

2025: Alle børsnoterede og ikke børsnoterede virksomheder med mere end 250 ansatte.

2026: Små børsnoterede virksomheder med under 250 ansatte.

Corporate Social Responsibility

CSR står for Corporate Social Responsibility og er en betegnelse for virksomheders arbejde med samfundsansvar.

Det indebærer, at virksomheder i deres forretningsaktiviteter skal tage hensyn til menneskerettigheder, sociale og etiske forhold, arbejdsforhold, klima og miljø mv.

Mange virksomheder arbejder strategisk med CSR og beskriver deres indsats i en CSR-rapport.

Flere og flere virksomheder anvender dog efterhånden ESG og ESG-nøgletal i stedet for den traditionelle CSR-rapport til at beskrive deres arbejde med samfundsansvar.

Cirkulær økonomi

Cirkulær økonomi er et begreb eller en tankegang, der forsøger at skabe en modsætning til en traditionel (lineær) økonomi, hvor produkter produceres, anvendes og smides ud.

Cirkulær økonomi indebærer et mindre og smartere forbrug af ressourcer ved at udnytte dem bedre, bibeholde deres værdi i længere tid og minimere spild. Det gør, at virksomheder mindsker deres påvirkning af miljø og klima, samtidig med at omkostninger forbundet med indkøb af materialer og komponenter holdes nede.

Cirkulær økonomi berører alle processer i værdikæden fra design og produktion til forretningsmodeller, forbrug, genbrug og genanvendelse. Virksomheder er, i samarbejde med resten af deres værdikæde, den primære drivkraft for omstillingen til cirkulær økonomi.

Due diligence for bæredygtighed

Due diligence er et kernebegreb inden for ansvarlig virksomhedsadfærd. Det handler om, at du som virksomhed skal kende til og have processer på plads til håndtering af risici.

Ved hjælp af due diligence skal din virksomhed kunne identificere, forebygge, afhjælpe og redegøre for aktuelle og potentielle krænkelse og negative indvirkninger af mennesker, samfund og miljø, som er afledt af virksomhedens aktiviteter.

Due diligence stammer fra FN's vejledende principper for menneskerettigheder og erhvervsliv og er indarbejdet i OECD's retningslinjer for multinationale virksomheder.

ESG er en måde at strukturere arbejdet med bæredygtighed på. ESG står for Environment, Social og Governance. Virksomheder kan anvende ESG-nøgletal som en metode til at måle og beskrive deres virksomhed på forskellige områder indenfor bæredygtighed.

ESG-nøgletal kan bl.a. omfatte:

E-nøgletal

- CO2-udledninger, ressourceforbrug, forurening, affald, miljøforhold, biodiversitet og cirkulær økonomi.

S-nøgletal

- Arbejdsforhold, både for dine egne ansatte og for dine leverandører, fx sygefravær, inklusion af mennesker på kanten af arbejdsmarkedet, diversitet, ligestilling, arbejdsulykker og medarbejdertilfredshed.

G-nøgletal

- Ledelse, forretningsetik, virksomhedskultur, antikorrupation eller politisk engagement.

Emissionsfaktorer

Når man skal lave et klimaregnskab, kan man bruge emissionsfaktorer til at udregne forskellige kilders CO₂e-udledninger.

Det er vigtigt at vide, at emissionsfaktorer hele tiden ændrer sig, fx for elektricitet, og vil være forskellig fra land til land, fordi andelen af vedvarende energi i elnettet varierer.

Du skal huske at angive, hvilke emissionsfaktorer du har benyttet i dit klimaregnskab.

CO₂e står for CO₂-ækvivalenter og er et gennemsnit af udledninger fra flere forskellige drivhusgasser som CO₂, metan mv.

FN's Vejledende Principper for Menneskerettigheder og Erhvervsliv

FN's Vejledende Principper for Menneskerettigheder og Erhvervsliv udgør en overordnet ramme for erhvervslivets ansvar for menneskerettigheder.

De kan anses for at være et fælles sprog, der danner grundlaget for godt samarbejde indenfor og på tværs af landegrænser.

Green Claims

EU-Kommissionen har i marts 2023 fremsat et forslag til et nyt direktiv om ”grønne påstande” (Green Claims Directive), som målrettet skal bekæmpe green washing.

Direktivet har til formål at beskytte forbrugere mod virksomheders vildledende påstande om miljøfordele ved produkter og tjenesteydelser samt gøre grønne påstande pålidelige, sammenlignelige og verificerbare i hele EU.

Green House Gas GHG-protokollen

GHG-protokollen er en frivillig standard for opgørelse og rapportering om drivhusgasser (CO₂e). Den er internationalt anerkendt og er den førende standard.

GHG-protokollen foreslår, at virksomheder rapporterer om deres samlede klimaaftryk og giver virksomheder en ensartet måde til at udregne deres samlede klimaaftryk.

De fleste virksomheder, der arbejder strategisk med klimaområdet, anvender GHG-protokollen til at udregne, og opstille deres klimaregnskab.

GHG-protokollen er opdelt i to standarder for virksomheder:

- The Corporate Accounting Standard for scope 1 og 2.
- Den supplerende standard for scope 3.

Værktøjet Klimakompasset anvender GHG-protokollen.

Green washing

Greenwashing er vildledende markedsføring, hvor virksomheder fremstiller deres aktiviteter eller produkter som mere miljøvenlige eller bæredygtige end de reelt er eller hvis deres anprisning ikke kan dokumenteres.

Hvis en virksomhed kalder sig ”Den grønne rengøringspatrulje”, skal virksomheden kunne dokumentere dette ved at have udarbejdet en livscyklusanalyse, der kortlægger alle miljømæssige aspekter ved virksomheden.

Forbrugerombudsmanden har lavet en kvikguide om, hvordan virksomheder kan markedsføre deres produkter.

Grønne anprisninger

Grønne anprisninger – eller grøn markedsføring – er, når man som virksomhed fx gerne vil sige, at et produkt er ”miljøvenligt”, ”bæredygtigt”, ”grønt” eller ”godt for miljøet”.

Se også 'Green washing'

Life Cycle Assessment (LCA)

En LCA er en livscyklusvurdering. LCA er en metode til at opgøre og vurdere den klima- og miljømæssige påvirkning af et produkt over **hele dets livscyklus** fra vugge til grav.

Der findes flere metoder til at beregne LCA. Hvilken metode, din virksomhed skal bruge, afhænger af flere ting. Det kan bl.a. afhænge af, om det er til byggematerialer eller til sammenligning med andre produkter.

De mest anvendte metoder er den EU-udviklede metode PEF (Product Environment Footprint) og GHG-protokollens produktstandard.

OECD's Retningslinjer for Multinationale Virksomheder

OECD's Retningslinjer er anbefalinger om ansvarlig virksomhedsadfærd fra regeringer i OECD til virksomheder.

Retningslinjerne kan ses som et sæt globale spilleregler, der hjælper med at afstemme forventninger til ansvarlig virksomhedsadfærd, samt angiver, hvilke processer virksomheder bør have på plads for at kunne leve op til OECD's retningslinjer.

Mere end 50 lande har tiltrådt OECD's Retningslinjer, og dermed forpligtet sig til at oprette et nationalt kontaktpunkt. NCP Danmark er det danske kontaktpunkt til OECD's Retningslinjer.

Scope 1, 2 og 3

Når virksomheder opgør deres klimaaftryk, kan udledningerne (emissionerne) inddeles i tre forskellige typer, også kaldet scopes:

Scope 1 er de direkte CO₂e-udledninger fra aktiviteter, som din virksomhed selv kontrollerer. Det indebærer emissioner fra egne og leasede køretøjer samt egne anlæg til varme- og energiproduktion, fx gas og olie til proces eller opvarmning.

Scope 2 er de indirekte udledninger fra den energi, virksomheden køber, dvs. el eller varme. Her sker udledningen et andet sted, fx på dit lokale kraftvarme- eller fjernvarmeværk.

Scope 3 dækker over alle øvrige indirekte udledninger fra din virksomheds værdikæde, både upstream, dvs. leverandører, produktion af råmaterialer og delelementer, indkøb, transport, mv. og downstream, dvs. emissioner fra brug og bortskaffelse af dine produkter.

Her sker udledninger fra kilder, som din virksomhed ikke selv ejer eller kontrollerer.

EU har fastsat et fælles regelsæt for at definere, hvilke økonomiske aktiviteter der kan betragtes som miljømæssigt bæredygtige.

Taksonomiforordningen har fastsat seks miljømål, der danner udgangspunkt for det fælles sprog, der tales, når vi på tværs af EU taler om miljømæssig bæredygtighed.

De seks miljømål er:

1. Modvirkning af klimaændringer.
2. Tilpasning af klimaændringer.
3. Bæredygtig anvendelse og beskyttelse af vand- og havressourcer.
4. Omstilling til cirkulær økonomi.
5. Forebyggelse og bekæmpelse af forurening.
6. Beskyttelse og genopretning af biodiversitet og økosystemer

En organisations økonomiske aktiviteter skal bidrage væsentligt til ovenstående for at blive klassificeret som bæredygtige.

Verdensmål (SDG)

FN's Verdensmål (Sustainable Development Goals) udgøres af 17 konkrete mål og 169 delmål, som forpligter alle FN's 193 medlemslande til at afskaffe fattigdom og sult i verden, reducere uligheder, sikre god uddannelse og bedre sundhed til alle, anstændige jobs og mere bæredygtig økonomisk vækst.

Målene trådte i kraft 1. januar 2016 og skal frem til 2030 sætte retningen for den bæredygtige udvikling. Flere virksomheder benytter Verdensmålene som en overordnet ramme for, hvordan de kan bidrage til bæredygtig samfundsudvikling.

Værdikæde

En værdikæde er alle de aktiviteter, der indgår i en virksomheds produktion af varer eller levering af tjenesteydelser, dvs. som indgår i udvikling af produktet, i anvendelsen af produktet og bortskaffelse af produktet.

Aktiviteter, der finder sted hos andre virksomheder og leverandører, fx produktionen af råvarer eller dele, der efterfølgende indgår i dit produkt, er altså også en del af din værdikæde.

Man deler ofte værdikæden op i upstream (leverandørleddet) og downstream (aftagerleddet).

Hvem kan du spørge?

Anne Hørsted

improve
business

Ole Reinsborg

Udviklings- og projektkonsulent
Business Esbjerg